

водњима Купа носи велику количину муља и песка, замути се, и таложити материјал испред ушћа. То је таложење нарочито велико онда, када и Сава набуја па се ток Купе пред ушћем успори. Због таложења речног материјала мора се корито Купе багерovati.

Од моментаних киша Купа често преко ноћи набуја за 4—5 м. У већем делу године водостај је средње висине, и тек у суво лето јако опадне. Како су обале ових река ниске, то постоји опасност од поплава. Да се земљиште од тога заштити подигнути су или се подижу насипи. Тако су подигнути насипи северно од Старог Сиска. У пројекту је, да се и уз Одру подигне заштитни насип, јер Одра сваком поплавом наноси велике штете.

Вода у бунарима у Старом Сиску није од издани већ речна, савска и купска; она се инфилтрира кроз песковито земљиште. Ово се види из тога, што се ниво бунарске воде диже и спушта у исто време кад расте и опада водостај река. У бунарима близу Купе вода се одмах замути кад Купа набуја. У Врбини излива се вода из бунара на улицу кад Купа нарасте. И у сисачким подрумима јавља се вода кад реке набујају.

Међутим у новосисачким бунарима, који су на брду, вода је изданска. То се може закључити по бунару који је ископан пре 30 година у Соколској Улици. Ниво воде у томе бунару није у вези са водостајем Купе. Бунар је дубок 18 метара, док је ниво купине воде још за 10—12 м нижи.

Радован Бошњак.

О ГЛАЦИЈАЛНИМ ТРАГОВИМА НА ШАРПЛАНИНИ, КОРАБУ, КРЧИНУ И СТОГОВУ.

Приликом испитивања пастирског живота на овим планинама 1929. г. и испитивања насеља у Кичевији 1926. г., наишао сам на глацијалне трагове, који до сада нису били познати. Износим оно што сам приметно, да бих заинтересовао глациологе.

Шар-платина. Р. Николић и Ј. Цвијић су испитали северни и централни део Шаре.¹ Ја сам обишао јужни део, почевши од гребена Враце и долине Маздраче. Пењући се из Горњег Полога, констатовао сам, да се глечер спуштао са Враце и спајао са глечером који је полазио од Расангула и Венца.

Северо-западно од Враце настаје глечерска долина према Рестелици. У долини Маздраче наилази се на моренски бред и одсек код бачије Ђипра-ћаје у висини од 1600 м. Изнад одсека настаје коритаста долина код напуштеног бачила Ђоло-ћаје.

Испод Расангула и Венца лепо је очуван цирк, огромне величине, са комчићима. Испред цирка је одсек.

Слични циркови се виде и северно-западно од Венца, према речици Црн-камен.

Река Ђаф-кадис прима леве притоцице од Фидана и Качобеја. Челенке ових речица су циркови. Моренски бедеми се виде код бачила

¹ Ј. Цвијић: L'époque glaciaire dans la P. Balkanique, Annales de Géographie, Paris, t. XXVI, № 141 и 142, 1927. стр. 207.

Р. Николић: Глацијација Шар-планине и Кораба, Глас С. К. А. LXXXVII, 1 разр. књ. 36, стр. 50—80.

Јована Филиповића, на Идризовој Рупи. Бедеми су на висинама од 1980, 1821 и 1644 м. Дебљина морена код бачила је око 15 м.; овај је нанос река прорезала и удубла се у стеновитој подлози за 5 м.

Кораб. Глечерске трагове нашао сам много ниже но што наводи Р. Николић.¹ Код села Тануша је огромна морена на висини од 1000 м. Овде су се завршавали глечери са Лакете Ципет, Скртеца, Плаче и Лисена.

Крчин. Са Плоче (2238) је полазио глечер и према Жерионици. Глечерски трагови се виде изнад шумског појаса. Долина Жерионице је глечерска.

Штогово. Цирк Бара је на висини од 1900 м. Позади је одсек који се диже до 2100 м. Испред цирка је моренски бедем, и морена до бачије браће Драгулића на висини од 1800 м. Ниже, моренски бедем је на ивици шуме, на висини од 1567 м. Затим настаје валов Јамске Реке. У долини је најпре мали одсек, реком просечен, па други на висини од 1440.

Томо Сивљанић.

О РЕЦИ НИШАВИ.

Пада у очи неслагање наших географских дела, географских карата и секција у томе: које изворне реке граде Нишаву и одакле се она зове тим именом. Ово неслагање није само код Нишаве него се често понавља; примера ради наводим: Топлицу, Лужницу и Љуберажду, Моравицу (Голијску) и т. д.

Дефиниција у нашој литератури од вредности за ово питање има довољно, али су од њих свакојако најбоље оне од: Ј. Мишковића, М. Ђ. Милићевића, Влад. Карића и Ј. Цвијића.

Ј. Мишковић у својој *Хидрографији* каже (стр. 75.—79.): „Нишаву састављају у врху две повеће реке: Гинска Река (десна) и Јерма или Голема Река (лева). Тек пошто се оне саставе, вода се стално почне звати Нишава .... премда околни обитаоци обе горње реке често зову и Нишава“. „Драгоманска Река и Лукавица притоке су Гинске Реке, на којој је Цариброд и уз коју и Драгоманску Реку води цариградски друм. Лукавицу прима Гинска Река с леве стране испод Цариброда“.

М. Ђ. Милићевић овако дефинише Нишаву у својем делу *Краљевина Србија*, стр. 6. и 7.: „Ево овако мештани узимљу. У хатару села Годеча у месту Злом Долу извире вода која се.... зове *Годечка Река*. Ова река тече ка Цариброду. Више Цариброда Годечка Река прима речицу *Јежсвицу*, која долази кроз Драгоманску Клисуру“.... „Годечка Река, пак, прошавши Цариброд, прима мало испод тога места реку Лукавицу“... „Већ од Цариброда на ниже *Годечка Река* зове се *Царибродска Река* и испод Суковског Моста ова Царибродска Река прима с лева *Јерму (Голему Реку)*“.... „Тек од ових става, испод Суковског Моста, вода се ова зове *Нишава*, ма да се мора признати да многи људи са стране и Јерму и Царибродску Реку зову Нишавом“.

Влад. Карић износи о овој реци у својој *Србији* (стр. 766.): „Нишава је једна од већих река Србских; она.... постаје од две реке: Јерме и Гиначке Реке, које се састају у нашој земљи, на 5—6 километра, пошто у њу већ пређу“.

¹ Ор. cit., стр. 81 и даље.